

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МИКОЛАЇВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної з
роботи

 Полякова Є. С.
«30» серпня 2024 року



**МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
(ОСНОВИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ)**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ - БАКАЛАВР

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 227 ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я**

Миколаїв – 2024 рік

Затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації.
Протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Укладач:

Методичний супровід програми навчальної практики (основи фізичної реабілітації) для здобувачів освіти спеціальності 227 Фізична реабілітація, освітньої програми «Менеджмент підприємств і організацій в галузі охорони здоров'я» всіх форм навчання / укл. – М. : ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка, 2024. – 10 с. (Укр. мов.)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма навчальної практики для здобувачів вищої освіти галузі знань 227 Фізична реабілітація, освітньої програми «Менеджмент підприємств і організацій в галузі охорони здоров'я» ступеня вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання розроблена згідно з навчальним планом підготовки бакалаврів зазначеної спеціальності та відповідно до Положення про організацію практики здобувачів освіти ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» від 03.08.2015 № 01/15, затвердженого наказом ректора від 31.08.2015 № 79. (зі змінами та доповненнями, редакція 5-2020, протокол Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» № 05/20 від 24 грудня 2020 р. затверджених наказом ректора від 24 грудня 2020 року № 142).

Дана програма навчальної практики є основним навчально-методичним документом, що дає повну уяву про систему практичної підготовки (види практик, послідовність їх проведення і тривалість, мету, завдання практик, фахові компетентності здобувачів вищої освіти та форми й методи контролю з практик) здобувачів вищої освіти спеціальності 227 «Фізична реабілітація» ступеня вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання.

Практика здобувачів вищої освіти є обов'язковим компонентом процесу підготовки бакалаврів з фізичної реабілітації у вищому навчальному закладі. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 227 «Фізична реабілітація» ступеня вищої освіти «Бакалавр» спрямована на їх ознайомлення зі специфікою майбутнього фаху, закріплення теоретичних знань, отриманих за час навчання, безперервність та послідовність набуття й удосконалення здобувачами вищої освіти практичних навичок і вмінь, оволодіння компетентностями з основних фахових дисциплін, професійним досвідом для забезпечення готовності здобувача вищої освіти до самостійної трудової діяльності.

Навчальна практика може проводитись у навчальних аудиторіях, комп'ютерних класах і лабораторіях кафедри фізичної реабілітації.

Для проведення виробничих практик (технологічної по спеціальності та комплексної з фаху) здобувачами вищої освіти спеціальності 227 «Фізична реабілітація» ступеня вищої освіти «Бакалавр» як бази можуть використовуватися підприємства різних галузей охорони здоров'я, що знаходяться у Миколаївській області чи в інших областях України, а також підприємства, організації, установи за кордоном за умови забезпечення базою практики виконання у повному обсязі програми практики. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно, з дозволу кафедри фізичної реабілітації або деканату факультету, обирати для себе базу проходження практики і пропонувати її для укладення договору на проведення практики.

Строки проведення практик визначаються навчальним планом, затвердженим ректором.

1. ВИДИ ПРАКТИКИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ І ТРИВАЛІСТЬ

Навчальним планом передбачено навчальну практику (табл. 1.1) для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична реабілітація» ступеня вищої освіти «бакалавр» денної форми навчання.

Таблиця 1.1

Вид практики та особливості організації її проведення для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична реабілітація» ступеня вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання

№ з/п	Вид і назва практики	Курс / семестр	Тривалість практики			Бази для проходження практики
			тижнів	годин	кредитів	
1	Навчальна практика «Основи фізичної реабілітації»	2 / 4	4	120	4	Навчальні аудиторії, комп'ютерний клас, кафедра

Мета і завдання практики

Метою проходження практики є поглиблення теоретичних знань здобувачів вищої освіти в галузі фізичної реабілітації; оволодіння навичками практичної роботи в реабілітаційній сфері; формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь; виховання внутрішньої потреби постійного оновлення професійних знань і творчого їх застосування в практичній діяльності.

Завдання навчальної практики «Основи фізичної реабілітації»:

- вивчити практичний досвід організації у постановці та плануванні реабілітаційної роботи в умовах лікувального або спеціального оздоровчого закладу;
- ознайомитися із плануванням роботи фахівців із фізичної реабілітації (план роботи, розклад заходів);
- знати правила оформлення відповідної документації;
- ознайомитися з матеріально-технічною базою спеціальних оздоровчих закладів;
- поглибити знання на практиці із основ фізичної реабілітації в реальних умовах;
- навчитися надавати практичну допомогу фахівцям в проведенні реабілітаційної роботи на базах практики;
- оволодіти творчим, дослідницьким підходом до реабілітаційної діяльності;
- навчитися визначати рівень фізичного стану пацієнтів лікувального або оздоровчого закладу за їх медичними картками;

- ознайомитися з навчально-методичною літературою в бібліотеках лікувальних або спеціальних оздоровчих закладів;
- ознайомитися з передовим досвідом роботи фахівців із фізичної реабілітації.

Фахові компетентності, які набуває здобувач вищої освіти:

- здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я;
- здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції;
- здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії;
- здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати;
- здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати;
- здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов;
- здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Програмні результати практики:

- демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращення довкілля громади;
- спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами);
- використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень;
- застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної реабілітації;
- застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 1) Стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична реабілітація галузі знань 22 Охорона здоров'я для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), трактувати отриману інформацію;
- трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП);

- діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики;
- здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності;
- безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування;
- вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді;
- проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп;
- оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Рекомендована структура (тематичний план) навчальної практики «Основи фізичної реабілітації» наведена у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Структура (тематичний план) навчальної практики «Основи фізичної реабілітації»

Назва тем	Кількість годин		
	Усього	у т. ч. робота	
		аудиторна	самостійна
1. Поняття реабілітації та місце у ній фізичної реабілітації	6	2	4
2. Система фізичної реабілітації	8	4	4
3. Медична реабілітація	8	4	4
4. Фізична реабілітація	8	4	4
5. Права і обов'язки фахівця фізичної реабілітації	8	4	4
6. Основні напрямки проведення реабілітаційного втручання	8	4	4
7. Характеристика засобів і методів фізичної реабілітації	8	4	4
8. Основи кінезотерапії як засобу фізичної реабілітації	8	4	4
9. Лікувальне застосування фізіотерапії	8	4	4
10. Лікувальний масаж і мануальна терапія	8	4	4
11. Дієтотерапія у системі фізичної реабілітації	8	4	4
12. Курортологія і кліматотерапія	8	4	4
13. Особливості реабілітації людей із обмеженими можливостями. Роль фізичної реабілітації у медико-соціальній та професійній адаптації інвалідів	8	4	4
14. Фізична реабілітація функціональних систем людини	8	4	4
15. Основні законодавчі документи, які регулюють діяльність фізичного реабілітолога	8	4	4
Підведення підсумків	2	2	-
Разом	120	60	60

2. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Після закінчення терміну практики в установленій наказом ректора ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» строк здобувачі вищої освіти звітують про її результати перед відповідальною кафедрою.

Форма контролю з навчальної практики («Основи фізичної реабілітації») – диференційований залік.

Формою звітності здобувача вищої освіти за навчальну практику є щоденник встановленої форми, який ведеться під час практики й систематично перевіряється керівником практики. Для ширшого висвітлення змісту навчальної практики здобувач вищої освіти крім такого щоденника може додатково вести щоденник у довільній формі із зазначенням дати й обсягу виконаних робіт. Після закінчення навчальної практики здобувачі вищої освіти здають щоденники викладачу-керівнику практики.

Звіти й щоденники з практик зберігаються на відповідальній кафедрі протягом трьох років у викладача-керівника практики або, в разі їх передачі актом передачі на зберігання, – у матеріально-відповідальній особи кафедри.

Методами контролю проходження навчальної практики «Вступ до фаху» здобувачами вищої освіти спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» ступеня вищої освіти «Бакалавр» є: оцінювання викладачем, керівником практики від кафедри, виконання програми практики й ведення щоденника практики, а в разі необхідності – проведення зі здобувачем вищої освіти співбесіди;

Результати проходження здобувачем вищої освіти практики оцінюються за 100-бальною шкалою, 4-бальною шкалою і Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС). Чинні нормативні документи в сфері вищої освіти передбачають наступний варіант узгодження між зазначеними підходами до оцінювання та характеристику окремих позицій оцінювання (табл. 2.1).

Оцінка за навчальну практику включає:

- оцінку за проходження практики (виконання програми практики);
- оцінку за ведення щоденника;
- оцінку за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти (у разі необхідності).

Таблиця 2.1

Довідник з розподілу оцінок

Оцінка (за національною шкалою) /	Мін. бал	Макс. бал
1	2	3
Національна диференційована шкала / National differentiated grade		
Відмінно / Excellent	90	100
Дуже добре / Very good	80	89
Добре / Good	65	79
Задовільно / Satisfactory	55	64
Достатньо / Enough	50	54
Незадовільно / Fail	35	49
Неприйнятно / Unacceptable	1	34

Національна недиференційована шкала / National undifferentiated grade		
Зараховано / Passed	50	100
Не зараховано / Fail	0	49
1	2	3
Шкала ЄКТС / ECTS grade		
A	90	100
B	80	89
C	65	79
D	55	64
E	50	54
FX	35	49
F	1	34

Діапазон розподілу балів оцінки навчальної практики з урахуванням ступеня виконання її програми, якості ведення щоденника, співбесіди (за необхідності), що дає змогу виявити обсяг теоретичних знань, первинних професійних умінь і навичок, отриманих здобувачем вищої освіти під час проходження практики, сумлінність його ставлення до виконання програми практики, наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Розподіл балів оцінки за навчальну практику здобувача вищої освіти денної форми навчання спеціальності 227 «Фізична реабілітація» ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
Проходження практики (виконання програми практики) (0–50)	
Ведення щоденника практики (0–30)	
Співбесіда (за необхідності) (0–20)	
за 100-бальною шкалою за 4-бальною шкалою рейтинг ЄКТС	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бандуріна К. Фізична реабілітація дітей з церебральним паралічем в умовах спеціальної школи: метод. рек. / Катерина Бандуріна. – Запоріжжя: [Вид-во Класичного приватного ун-ту], 2014. – 102 с.
2. Бобрицька В.І., Гриньова М.В., Данилюк Т.П., Помагайбо В.М., Пащенко В.О., Саричева М.М., Страшко С.В., Щербина Д.М. – Валеологія / за заг. редакцією В.І. Бобрицької – Навчальний посібник. – Міністерство науки і освіти України. – 2014. – Ч.1. – 145с.
3. Гельман В.Я. Медицинская информатика / В.Я. Гельман: Практикум.- СПб: Питер, 2017. – 456с.
4. Воронін Д.М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи : навч. посіб. / Воронін Д.М., Павлюк Є.О. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 143 с. – ISBN 978-966-330-138-9.
5. Гневушев В.В., Бессонов А.А., Азов С.Х. Лечебная физкультура с психофизическим тренингом / В.В. Гневушев, А.А. Бессонов, С.Х. Азов – Ставрополь. – 2012. – 456 с.
6. Епифанов В.А. Восстановительная медицина / В.А. Епифанов. Справочник. – М.: ГЭОТАР-Медиа. – 2017. – 592с.
7. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура / В.А. Епифанов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 320с.
8. Козлова Л.В., Козлов С.А., Семенов Л.А. Основы реабилитации / Л.В. Козлова, С.А. Козлов, Л.А. Семенов – Ростов н/Д:Феникс. – 2015. – 475с.
9. Лядов К.В. Реабилитация кардиологических больных / К.В. Лядов – М.: ГЭОТАР-Медиа. – 2005. – 288 с.
10. Лечебная физическая культура в реабилитации детей с дефектами конечностей. Учебное пособие С. Ф. Курдыбайло, Г. В. Герасимова, С. П. Павлова / Под ред. С. Ф. Курдыбайло - СПб.: СПбМАПО - 2015. - 308 с.
11. Макаренко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи / О.К. Макаренко: Навч. посібник. – К.: Олімпійська література. – 2016. – 196 с.
12. Михайлов Б. В., Сердюк А. И., Федосеев В. А. Психотерапия в общесоматической медицине: Клиническое руководство / Под общ. ред. Б. В. Михайлова. — Харьков: Прапор, 2015. — 128 с.
13. Муравов И.В. Оздоровительные эффекты физической культуры и спорта / И.В. Муравов – Киев: Здоров'я , 2017. – 245с.
14. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Пдручник/ В.П. Мурза. – Кив: «Олан». – 2055. – 608 с.
15. Мухін В.М. Фізична реабілітація: Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту/ В.М.Мухін. – Київ: Олімпійська література, 2018. – 422с.
16. Пархотик И.И. Физическая реабилитация при заболеваниях органов брюшной полости / И.И. Пархотик. – К.: Олимпийская литература. – 2014. – 223 с.
17. Пирогова Е.А. Совершенствование физического состояния человека. / Е.А.

- Пирогова. – Киев: Здоров'я, 1989. – 162с.
18. Попов С.Н. Физическая реабилитация: учебник для студентов высших учебных заведений. – Изд. 5-е. – Ростов н/Д: Феникс. – 2018. – 602 с.
 19. Ракитина Р.И., Бованенко В.В., Буткевич Г.А. и др.. Физическая тренировка в группах здоровья. – Киев: Здоров'я, 2016 – 95с.
 20. Технические средства реабилитации инвалидов и безбарьерная среда / под.ред. Е.Е. Ачкасова, С.Н. Пузина, Е.В. Машковского. - ГЭОТАР-Медиа, 2015. – 128 с.
 21. Ціж Л. М. Актуальні проблеми забезпечення технічними засобами реабілітації осіб з інвалідністю в Україні / Л. М. Ціж // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наук. статей. - Фізичне виховання та спорт. – 2017. – №1. – С. 183–191.
 22. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю». Режим доступу до електронного ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
 23. Забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації. Режим доступу до електронного ресурсу: <https://www.msp.gov.ua/content/zabezpechennya-tehnichnimi-ta-inshimizasobami-reabilitacii-specavtotransportom.html>.